

Előfizetési feltételek:

Évre	12 ft — kr.
Félévre	6 — —
Negyedévre	3 — —
Havonként	1 — —

Megjelenik hetenkint háromszor:
Vasárnap, Szerdán és Pénteken.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:
Szentgyörgy-utca 467. sz.

MAGYAR POLGÁR.

POLITIKAI LAP.

Hirdetési díjak.

Ötödik hasábozott sor ára 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
Nagyobb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadó-hivatal.

Fiók-kiadó-hivatalok:

Décsen: Krémer Sámuel.
Egyed: Vokál János.
Tordán: Papp Lukács és fia.
Szamosújvárt: Császár testvérek.

Halljuk a „Gazetta”-t.

I.

Lapunk „Nyílt terében” közelebből Bereczki Sándor és Jenei József között éles vita keletkezett, melyhez sem akkor nem volt, sem most nincs hozzájárulásunk, legfeljebb sajnáljuk, hogy a vita mérgessé vált, s oly körülmények merültek fel, melyeket a román lapok sietnek kiaknázni annak bebizonyítására, hogy a szomorú 48—9-iki mozgalmak alatt a magyarok mennyi jogtalan sérelmet követtek el rajtuk; következőképpen a véres visszatorlás jogos volt.

A „Gazetta” azonban nem fogta fel helyesen a kérdést, s éppen a Bereczki-Jenei-féle vita győzhetne meg leginkább, hogy ha a magyar hadseregnek lettek volna olyan tagjai, kik jogtalanul zsaroltak az ellenséges területen, azoknak tetteit nem helyesli senki, s évtizedek múlva is becsületbeli kérdésnek támasztják fel, nem keresve mentséget ama szerencsétlen napok ingerült hangulatában.

De halljuk a „Gazetta”-t.

„A krónikások kötelessége az adatokat összegyűjteni, melyből a történetet egykoron meg lehessen írni. Az 1848—49-ki kurucok (ezek alatt persze a honvédek kell érteni) és labanczokra tartozó adatokat is gyűjteni, megőrizni, s a legalkalmasabb idő és helyen kell majd kiadni.”

Biztosíthatjuk a „Gazetta”-t, hogy az 1848—49-ki korszakra vonatkozó adat ma már annyi van történeteszeink kezei között, hogy azokból bátran meg lehet írni, még pedig részrehajlatlan igazsággal, ama kor történetét. Gyűjtsük tehát az adatokat, de kritikai szigorral használjuk.

Tudjuk, — folytatja a „Gazetta” — hogy az absolutismus idejében eze kurucok nagy száma halálra, 20 évi, vagy élet-hosszig tartó rabságra ítélteték; de az évek folytán ezek amnestiát nyertek. Meg kell azonban jól jegyezni, hogy a legnagyobb rész politikai bűnökért volt elítélve, az 1849. apr. 14-ki debreczeni felségsejtséért, éppen mint Rákóczi Ferencz idejében 1709-ben az ónodi gyűlésért; de közönséges bűnök, mint rablás, emberölés, gyújtás stb.-ért egyszerűen büntették, sőt ilyen egyének az absolutismus idejében még közhivatalokat is viseltek.

Voltak-e valóságban az 50-es években a magyar bezirkerek között ilyen állítólagos rablók, gyilkosok és gyújtogatók, azt nem tudjuk; ha igen, nem nekünk, hanem az absolut kormányának vált szégyenére, mikor csaknem kötéllal fogdoszták őket a hivatalra; jó volt akkor a rabló is bírónak, s talán akárhány forradalmi gyújtogatót lehetett látni az emlékezetes uniformisokba, kik kisebb nagyobb érdemkeresztekkel decoráltak jelentek meg ítéletet mondani azok felett, kiket a kétségbeesés nyomora tett náluknál sokkal kisebb bűnösökké.

„Az 1849-ik év utolsó felében — folytatja tovább a „Gazetta” — a Wohlgemuth kormányzóságakor a conservativ párt, mely a bécsi udvar körül huzta meg magát oly czélból, hogy ha a kurucok vesztenek, közbessék magukat érettek, s kieszközöljék, hogy az erdélyi románok minden hadi tettei mind közönséges bűnök gyanánt tekintessenek, s ennek következtében a teljhatalmu királyi biztos Puchner által munkába vett intézkedések szerint, minden román tribunok, prefectek stb. felakasztanak vagy börtönre vetessenek, mint bármely közönséges gonosztevők. Emlékezzetek, hogy Axentét Szebenben elzárták, Jánkut pedig a szomszéd kert-karók segítségével a románok szabadították ki a zsandárokkal kezéből. Ekkor Wohlgemuth felterjesztette, hogy azon intézkedések életbeléptetésére az idő még nem jött el. A boldogult Maiorescunak alkalma volt ezen felterjesztésbe pillanthatni. Mi történt azután, majd kiviláglik másutt.”

Hogy a Bécsbe szorult magyar conservativoknak mekkora befolyása volt, azt leginkább az aradi és pesti tömeges kivégzések, s még nagyobb számú elfogatásokból legtisztábban meg lehet látni. A mi a tribunokat és prefecteket illeti, ezeket nem csak hogy nem büntették még ott sem, hol a mivel világ összes büntető törvényei büntést mondtak volna fejükre, hanem részint jutalmat készpénzben, részint hivatalt, a kik pedig erre nem voltak képesek, érdempénzt és keresztet nyertek. Az Axente és Jánku

elfogatása a forradalom utáni tényeken alapulnak már, midőn a reményekben csalódott népvézerek 1849 végén sem akarták a fegyvert letenni, s titkos gyűléseket tartottak, melyekben a felsőbbesé iránti engedelmisséget mondták fel.

Lássunk egy pár okmányt, mely a leg-hitelesebbül illusztrálhatja állításunkat.

1849. december 24-ről egy hivatalos jelentés tétetett Topánfalváról a császári kir. kerületi felügyelőségnek 222—1849. szám alatt, melyben a kiküldött román hízos, hivatkozva az 1393, 1644, 1665 és 1905. számú rendeletekre, a többek között így folytatja terjedelmes jelentését:

„A lakosok még mind fanatizálva, s azon hiedelemben vannak, hogy minden az ő sajátjuk; s még ha minden, a mit a Tribunok és Prefectek nekik ígértek, megadnák, akkor sem lennének kielégítve, miután az ellenszenv oly gyökeret vert bennök, hogy egymás közötti osztozáson sem bírnának megegyezni; a mi itt Topánfalván gyakori jelenség, miután itt egyik a másikat bujtogatja.

„Korkes Nyikuláj és öcsöce János, titokban mindent elkövetnek, hogy az illető hivatalnokok működését hatálytalanná tegyék. Ezen állításomat a topánfalvi községbíró Morár Vaszilikával bizonyíthatom egyedül, mert olyan óvatosan működnek, hogy gyűléseikre csak is saját embereiknek szabad megjelenni, s így nagyon természetes azon körülmény, hogy az itteni legszegényebb lakó sem vállal kormányunkat, még készpénz fizetés mellett sem stb.

„A fennebbi körülmény bővebben lesz adatolva, ha a cs. kir. katonaság által Bisztrán elfogott és a károly-kehérvári börtönbe szállított Bisztrai Sándor az érintett tribunok működése felől kellőképpen kérdőre vonatik.”

„Még egy körülmény van, melyet jelenteni hivatalos kötelességemnek tartok.

„Ezen vidéken azon hír terjedt el, hogy Jánku a hó 15-én Nagy-Halmágyon, a hol ezen a napon vásár volt, az ott garnisonban levő cs. k. katonaság kapitánya által elfogatott, de a nép által megszabadított. Ezen birnek természetesen nem akartam hitelt adni, egy orvost azonban, midőn az itt lakó kamarai orvos Kalcher Vincze házában, hol az orvos és rajtam kívül a nem rég hazajött kamaraispán Lázár György és határőrvidéki főhadnagy Streonlea Demeter voltak együtt, egyszer belép Jánku, s a kamaraispán azon kérdésére: „Igaz-e, hogy elfogták Halmágyon?” azt adta feleletül, hogy a kérdéses helységben a katonaság elfogta, de a nép által kiszabadított, s őt az ottani katonai parancsnok eleibe vitték, ki azonban az elfogatásról mit sem akart tudni, s őt kérte, hogy ezt a néppel is tudassa, a mi megtörténvén, ismét kérte Jánkut, hogy a Felsőcsászári egészségéért köszöntsön fel, mire Jánku kiáltotta: „Sa traiaska Imperatul nostru Franciscu Josiv!” A népség a köszöntést nem viszonozta.”

Ennyit láttunk szükségesnek e nagyon fontos és érdekes okmányból közölni. Rendelkezünk egy másodikkal is, melyben épen Wohlgemuth hivatalosan elrendeli, hogy Kehérvárt nov. 27-én (1849) a románok által tartott titkos gyűlés után annak tagjai, különösen Jánku, s a román hivatalnokokra ügyeljenek fel.

Egy harmadik okmányban ugyancsak Wohlgemuth így ir sajátkezűleg Saguna püspöknek a többek között: „A beérkezett tudósítások nem kis csodálkozásomra arról értesítenek, hogy egyes papoktól gyűlések hirdettek és tartanak meg, s ezekben oly dolgok határozatnak, melyeket rendezett államban nem lehet tenni, a mostani körülmények között pedig éppen vétkesek stb.”

Ime ezek az ezekhez hasonló körülmények voltak az okok, melyek miatt Axente, Jánku s mások elfogattak, nem pedig a forradalom alatti visszaéléseik miatt.

Ne zavarjuk tehát össze a tényeket, mert nagy különbség van közöttük.

Szolgálatunk még a „Gazetta”-nak néhány száz okmánnyal, melyek az akkori eseményeket igazabb színben állítják elő,

*) E hivatalos tudósítás eredetije, mely két ivnyi s német szövegű, okmánygyűjteményben van. Szerk.

mint azok, kik csak szóhagyományok után ítélnék és bírálnak.

Magyar czimer-e, vagy lobogó?

Sajnálom ember az, ki csak emlékezni bír, remélni nem. Pedig hányan vagyunk olyanok! Tehát beleestünk a sajnálatosságba. Már pedig jobb irigyletű, mint sajnálatos. Sajnálatos annyi, mint félig eltemetve lenni. Ki innét! ki e sírból, ki e sír-almából! Remélni kell!

Igy vigasztalgtunk magunkat akkor, midőn valóban alig volt módunk és okunk remélni abban a jőzsef-vári javító intézetben, honnét annyian kerültek ki javítatlanul, átídomíthatatlanul az osztrák sárra. És ime most, midőn már remélni is megtanultunk, egy nagyobb iskolában, az ország házában, átídomíthatatlanul is képesek vagyunk. Mondja aztán még valaki, hogy a Duna nem térhet meg Bécs felé.

Mi mások, kik még nemzetünk követelményeihez szigorúan ragaszkodunk, visszajutunk a várfolyók kategóriájába; mert a mai magasságok szerint: nitimur in vetitum, cupimusque negata.

Hiába mondjuk el őszintén valódi érzelmeinket. Gyanusok vagyunk. Tehát okunk volna föladni a reményt is.

De nem úgy van. Mi nem adjuk föl a reményt, ragaszkodunk elveinkhez, küzdünk követelményeinkért tántoríthatatlanul. És e követelmények egyik legfontosabbika: nemzeti létünk tüntetése, elismertetése a külföld előtt.

A hazai lapok emlegetik, hogy magas kormányunk már annyit kivívott a birodalmi kormánytól, hogy hazánk czimere díszleni fog a magas tengeren lengedező osztrák lobogón. Hibás fölfogás az, hogy e tüntetés a magyar czimer lenne fekete-sárga alapon. Az osztrák lobogó fekete-sárga, fehér-piros három csík, melyek lapján már van czimer, a nem magyar. Emelt fog-nak-e eltitkolt, a magyarnak helyet adandók, vagy a kettőt egymás mellé helyeznek-e, vagy éppen a grifmadár házából származott kétféle sas hasárára lennek-e a magyar paizs (mi-különben elég jelölés) és a magyar zászló? De a kérdés az, hogy sem fejeznék ki a dualismust, semmi jelét sem tüntetné nemzeti függetlenségünknek. Holott annyiszor elmondám: mennyire szükséges a magyar nemzetnek nemcsak lennie, hanem lát-szania is.

Nem volt mindig önön hibánk, de azzá válik ezen koron túl, ha a világ nem ismer bennünket. Ismerkednünk és ismertetnünk kell. Különben csak annyit fognak tudni rólunk: mint az osztrák ködfátyolképi nimbusból kirívó homályos foltokat. Mennyire legyen nemzeti büszkeségünk, mennyire emeli s biztosítja jóllétünket ily homályfoltok képében tünelnegni?

Magyar nemzeti lobogó tehát és magyar nemzeti czimer kell nekünk! Nem felemás, nem álcázás zászló. Kell hogy saját képünkben ismerjen a világ.

Meg multhatatlanul szükséges nekünk, legalább keleten, magyar úgynökség, miről szózatolni fáradszónak vagyok.

E dolog érdemében figyelembe ajánlom a f. é. oct. 10-ki „Hon”-ból Eördégh Jenő egyiptomi tudósítását, melyben szintoly sajnós érdekesen van rajzolva nemzeti vértünk vesztesége, mint mi mások rajzolgattuk székelyeink erkölcsi csökkenését a román földről.

Legyen legalább kegyes meggyőződést szerezni a magas kormány, hogy állításaink életből nerítettettek, s kívánalmaink nem hiu jajongási viselkedésből keletkeznek.

Ki a czélt akarja (nemzeti díszletünket), annak akarnia kell az eszközöket is, (a külföldi nemzeti képviseltetést). Az első a magyar magas kormányról föl kell tennünk, a második erőlyes szorgalmazásáért esengünk.

Dr. Oroszhegyi Jósá.

Dózsa Elek m.-vásárhelyi képviselő s a képviselőház alelnöke f. hó 19-kén d. e. 11 órakor megszűnt élni. Porai e hó 22-én indittatnak Pestről Kolozsváron át Maros-Vásárhelyre.

Pest, november 15-én.

(B. M.) Folyvást nagyobb dimensiokat nyer a francia-osztrák szövetség híre. Hogy egy trivialis szólásformával éljünk, a hátam borsódzik tőle. „A szövetség oly gyűlöletes, mely az érdekelő köz-ás fáján terem.” Napoleon a római sötétség bajnoka lett; s e pontban találkoznak érdekei a mi szabadelvűségéről hirdett kormányunkkal? Hiszen sötétségre csak a despotismusra van szüksége. Olyan formán vagyok az egész dologgal, mint egykori házigazdám Macchiavellivel. Igen mivel, becsületes ember volt az öreg ur. Mint gyermek kezűskezűdöm az éjszaj lángeszű ember felől, s ő ezt felel: „Macchiavelli nem azért írta tanait a „fe-

jedelemről”, hogy követessék, hanem hogy elundorodjék az emberiség ama veszélyes tételektől.” A jó öreg saját énjéből indulva ki, nem képzelt egy olyan meghasonlott kedélyt, mely bizalmatlanság- és utálatlaltelvé az emberek iránt, ily nyomorult tételekkel legyen képes magát megboszolni.

Lefolyt a harez Hevesmege felett. Komoly emberek örülnek neki; megtudták a kormány leendő magatartását a megye rendezés körül. Mi is örülünk. A többség számos tagjai felől azt hittük: némák. Pedig lám, feltevéstünk nem áll. A „szavazzunk” és „eláll” szókkal olyan dis-harmoniát tudnak csinálni, a milyen csak megilletet alkotmányos polgárokat. Aztán látni Somssich Pádot, a sophismákkal vértézett böst, küzdeni egy viadorkétségbeesésével, mint tépi le egy nagy emberről a méltó babérokat, s mint kereszteli el gyávanak a szent meggyőződés híven őriző Kossuthot. Ezt látni, valóban tanulságos, több, magasztos a közönségek gyermekei számára!

Minden jel oda mutat, hogy oppositiónknak legjobb barátja a kormány. Ghyecy remek distinctioi, Tisza Kálmán fenséges polemiai, mind semmik. Sokkal nagyobb mérvben őregbíti pártunkat a kormány félszeg politikája Kossuth és Hevesmege ellen. Ezt bizonyíthatni papir vesztetés. Példákra utalunk.

Midőn az országgyűlési többség torkaszakadtából kiáltja a „helyes”-t a kormánynak, mit tesz Kolozsvár városa? A jó és jámbor Kolozsvár, mely pláne még ministert is állított ki! Általános többséggel itj. Kossuth Lajost képviselővé választja. Melleleg mondvá, remélem, Kolozsvár nem fogja magát a jövő választáskor megtagadni; hiszem, nem fog játékokat űzni a népjog legfelségesebb gyakorlatából, a választásból. — Menjünk tovább. Győr-megye sz illem gyöngédségével, de férfias nyíltsággal kifejezi méltó aggodalmát a kormánynak hevesi eljárása iránt, s a királyi biztos kiküldetését, mint sérelmi ügyet terjeszti fel az országgyűléshez. A sikerhez ugyan nincs reménye, de kifejezést adni a közvéleménynek, s kormányunknak megmutatni a Rubicont, ez egyik kötelessége a megyéknek.

Még nem fogyott el a példa. Pécsen megválasztott Kossuth Lajos képviselőnek. Így tüntetni egy a priori notorius egyén mellett! Szeretnők most a Besze János jeremiáit hallani kormánynak zsengeségéről, okatlan akadályok gördítéséről s ellenzéki viselkedéséről. De ha olyan gyege, vagy zsenge, vagy akármi más, miért nem egyékszik magát egy kis honvédséggel körülvenni, hiszen, ha alkotmányunk még ép, akkor van jogunk hadsereghez is. Aztán ha nem tetszenek az akadályok, miért nem ildomosabb egy kissé a rendszabályok megválasztásában. A perbefogatásokkal elégteliséget nem, csak visszahatást ér el. Az actio reactió stül. Végre ne igyekezzék az égő falut árvízzel oltani ki, kerülje az ily veszélylyel járó dolgokat, s bizonyára nem viselkedes, de a helyes irányu törekvéseket támogató ellenzékre találанд.

Kossuth Lajos

két levele a vasuti kölesön tárgyában.

Második levél.

Turin, oct. 14.

Barátom!

Engedd meg, hogy tegnapi leveletem folytatva, kissé visszatekinthessek a múltakra.

1848-ban is általános volt azon nézet, hogy a mi viszonyaink közt legjobb, ha az állam maga veszi kezébe a vasuthálózat kiépítését, hogy Széchenyi István nemcsak az építendő vasutakra nézve ragaszkodott ezen rendszerhez, hanem a már meg volt (pest-szolnoki) vasutat is meg akarta vétetni az állam által, s én, mint akkori pénzügyminiszter, teljes készséggel beleegyeztem ezen tervébe.

De ezért bizony sem neki, sem nekem nem volt eszünk ágában sem azt hinni, hogy e végett drága külföldi kölcsönhöz kell folyamodnunk.

Széchenyi, mint közlekedési miniszter, azt kérdező tőlem, hogy mennyire terjeszkedhetik a vasutak és csatornák építésénél? En ezen kérdésre azon kérdéssel feleltem: hogy mennyinek alkalmazását tartja a felelőssége mellett parancsolt óvatosság mellett, practicabilisnek? Széchenyi azt válaszolá, hogy számot vetve hazánk népességi s egyéb viszonyaival, különösen a robot eltérőse folytáni munkaszükséggel is, nyolcz, legfeljebb tíz millió forintnál többnek évenkénti befektetését sem hasznosan practicabilisnek nem hiszi, sem magára nem merné vállalni.

„Adhat ön ennyit?” kérdezé. — Igen, fele-

Ugyanis, az összes államadósság fizetendő 868-ra 145,339,017 forint, mihez Magyarország 0,250,000 ftal (29.10 millió kamat és 1,15 millió amortizáció) járuland; az örökös tartományok ehhez képes 115,089,017 forint kényeleneken fizetnei, tehát 5.851.705 ftal többlet, mint a két pénzügyér

között történt szeptemberi megállapodás rájuk ró. (Lásd fent a kiadási állag rovataiban az államadóságot.) Ha továbbá nem egyeznének a képviselőkkel abba, hogy új államadósági nyilatkozatokat, akkor Magyarország nem 15 milliót, hanem csak 12-öt fizetne ezúttal, mely különbség az agióval együtt számításba véve a fenti 5,851,705 forinttal együtt éppen 54,87 millióra ragadja a deficitet, mely egyedül az örökös tartományok terhére esik.

Az új „Presse” még biztosítja olvasóit arról is, hogy ez nem hogy nem magas, sőt nagyon optimistius számítás, és oda vetve kimutatja, hogy az örökös tartományok hiánylata 1868-ra aligha lesz 80 millió alatt.

A közügyi kiadásokat a következőképpen számítja fel a pénzügyér költségvetése:

Költségvetési költség	3,000,000 ft.
Bírói, pénzügyi költség	600,000 „
Hitel- és pénzügyi költség	2,040,000 „
Bírói nyugdíj	1,500,000 „
Bírói, subventió (Lloyd)	2,000,000 „
Hadi és tengerészeti költség	80,000,000 „
Katonai és tengerészeti költségvetés	948,000 „
Összesen	90,088,000 „

A vámszabványok többlete

a) Az örökös tartományokban	8,502,000 „
b) Magyarországon	1,600,000 „
Összesen	10,102,000 „

Ebből a fogyasztási adó vissza-

állítási költsége	3,100,000 „
Levonatván, marad	7,002,000 „

és tesz a közös költség összesen 83,086,000 „ melyből Magyarország fizetendő 30%-ot, tehát 24,925,800 forint, a Felség többi országai fizetnek 58,160,200 forintot.

LEVELEZÉS.

Alsóik, nov. 12. 1867.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az „Egyházi és iskolai Hetilap” (ugyanaz, mely egyik közlelbi számában a hírhedt „Hírök”-öt oly szerelmesen ajánlja olvasói s paptársai figyelmébe) idei 23-ik számának „végyesek” rovatában szőrt betűkkel bálul a fölött, hogy Kolozsvár városa „a még kiskorú ifj. Kossuth (csak egy „s”-sel írva) Lajost választotta meg képviselőjéül” s lángeszűen utána teszi: „Sajnálni lehet, hogy éppen Erdély fővárosa ez által saját (ismét szőrt betűkkel) kiskorúságáról irt bizonyítványt.

Bátor vagyok az ímlelt lap szerkesztőségéhez egy kérdést kockáztatni:

„Mekkorával képzel Kolozsvár városánál kiskorubbna az, a mostaninál 400 évvel fiatalabb nagy Magyarországot, s különösen annak fővárosát, Budapestet, a mely a 15 században a mostani kiskorú Kossuth Lajos előtt a még sokkal kiskorubb nagy Hunyadi Mátyást kiáltotta ki nem ugyan képviselőjének, hanem királyának?”

Ha ifj. Kossuth Lajosban is oly nagyot esalodik Kolozsvár, mint esalodott Magyarországot Mátyás királyban, akkor a baj még nem oly nagy, mint azt az „E. és J. Hetilap” hiszi!

Ignoráltam volna az irt Hetilap szegénységi bizonyítványát, ha nem tudnám, miszerint vannak emberek, kik egyes papok eseten sültelenkedéseiről készek nemcsak az összes kath. papságot elítélni, hanem azt még a vallás megtámadására is fölhasználni.

Azért láttam szükségesnek megjegyzésemet, noha a hazafiságban mindig első helyen álló nagyon tisztelendő kath. clerus nincs reá szorulva az én védelmemre. Dixi et salvavi etc. S. K.

A „M. Polgár” magán távsürgőnye.

Napoleon császár e hó 18-ikán megnyitotta a francia kamarát. Trónbeszédében semmi nyoma sincs a szabadelvű eszméknek, s az ellene felzúdult kedélyeket nem iparkodik liberalis intézményekkel megnyugtattani.

HIRHARANG.

*** Tegnap delelőtt 10 órakor az academiái templomban Szt. Erzsébet napján mint királynéknak névtünnepén ünnepélyes isteni tisztelet tartott. A városi, megyei, katonai és pénzügyi, ugyisint egyházi és iskolai tisztikarok teljes díszben jelentek meg. A szertartást Lőnhart Ferencz plebános teljesítette, mi alatt a karban a műkedvelők gyönyörű éneket és zenés „te deum laudamus”-t énekelték.

*** A honvéd egylet báljában, mint halljuk, Salamon János népszerű díjtalanul fog működni, valamint a termet is ingyen kapta a rendező bizottság. Óhajtható, hogy e nemes cél támogatására minél számosabban jelentkezzenek. A jegyeket, mint már említve volt, b. monostortetű 710 sz. alatti bálznál, mint az egylet ideiglenes szállásán válthatni 1 frt. 50 kron. A bál meghívókat is már mind széthordozták.

*** A „honvéd-segélyegylet” javára tartandó bál egyik házi asszonya gr. Eszterházy Kálmánné, a másik Csulak Dánielné urasszony lesz.

*** Azon hirt halljuk, hogy a helybeli jogegyetem közszertetben és tiszteletben álló igazgatója idb. Istvánfi Pál, állásáról lépni akarna,

és ötlet István tanácsos helyettesítésé. Valamint azt is elhatározta a senatus, hogy a jelenlegi helyiségi a lyceum épületében elégtelen lévén, a jogegyetem részére a régi rendőrségi helyiséget béreljék ki.

*** Timár, közönségünknek tavalyi kedvence, nyilatkozik a pesti lapokban, hogy őt Fehérvárhoz és a kolozsvári nemzeti színházhoz semminemű szerződés nem kötötte, tehát sem ő nem követett el hálátlanságot közönségünk iránt, sem a budai igazgató méltánytalanul nem szerződtette. Fekete tenoristáról éppen az ellenkezőt mondhatjuk, ötlet ugyszólvá kiperelte Fehérvár Pestről színházunk számára, és most Temesvárt énekel a német színpadon, a helyett hogy szerződése szerint itt lenne Hír szerint Fehérvár most pereli.

*** Éppen most vesszük azon szomorú hírt, hogy Gámán János nyomda tulajdonos, szorgalmas és ügykő polgártársunk, nős, több gyermek atyja, hirtelen meghalálozott. Az ég adjon vigaszt a megszorodott nőnek és korán árvaságra jutott gyermekeknek!

*** A m. k. belügyminiszterium a gyári koldulási esetekből kifolyólag rendeletet meneszt a hatóságokhoz, hogy a munkaképes koldusokat dologgal lássák el, a munkaképteleneket pedig hatóságilag segélyezzék, és ha mégis koldusok láttatnak, azokat rögtön letartóztatják és tartózkodási helyükre toloncoztassák.

*** Lapunk egyik közlelbi számában egy dobokamegyei levél azzal vádolta Dobokamegye főispánját, hogy finanszokat szokott kiküldeni a stempel illetékek felhajtására. Biztos tudomásunk van, hogy e hír merőben alaptalan, s mint ilyen ennel visszavonjuk egyenesen lapunk érdekében, miután nem lehet célunk egy rosszul értesült levelező tudósítását hallgatással mellőzni. Együttal figyelmeztetjük és kérjük levelezőinket, hogy csak olyan tudósítást küldjenek be, a miért a szerkesztőség habozás nélkül magára vállalhatja a felelősséget, a ki visszaél egyszer bizalmunkkal, attól őrizkedni fogunk.

*** Maróvásárhelyi levelezőnk írja nov. 18-ról: Marosszék képviselő testületének folyó nov. 14. és 15. és 16-án tartott gyűlésén a meghalt és lemondott tisztviselők helyett következő kiegészítő választások történtek: Alkirálybíró: Sándor László. Főügyész: Csongvai Károly. Törvényszéki ülnök: Fekete Károly, Antal János és gr. Tol-dalagi Zsigmond. Aljegyző: Szentiványi Kálmán. Pénztárnok: Gálfalvi Zsigmond. Ellenőr: Orbán Miklós. Mernők: Kiss Gyula. Állatorvosi államné, mivel Dósa Gy. és Erdős E. közt a szavazatok egyenlőleg oszlottak meg, új választás történt, melyből az egyik levél közlelbi gyűlés egyéb tárgyairól, folyásáról közlelbi részlete-sen. — A helybeli ref. egyház, betöltendő papi hivatalára négy egyént kandidált, kik a jövő vasárnapon kezdve próbabeszédeket fognak tartani a várbeli templomban. A pályázók között az eléggé ismeretes nevű, jelenleg pesti gym. tanár, Tol-nay Lajos beszélyírókkal is találkozunk. Ily tehetséges egyénben nem csak az egyház, de városunk is sokat nyer. — Folyó november hó 22-ikén a plébánia-templomban gyász-isteniszteletet tartunk az 1849. oct. 6-án elvált vértanúink emlékére. A városi és vidéki honvédek testületileg vesznek részt.

*** Nyilatkozat. A „M. P.” 73. számában (nov. 10.) Erzsébetvárosból egy Felsőfőhermegyének oct. 30-án tartott bizottmányi gyűlését érintő cikk jelent meg K. K. jegy alatt; miután többen a K. K. jegyért azon hitben vannak, mintha e cikket én fogalmaztam volna, ezennel őszintén nyilvánítom, hogy említett K. K. aláírással megjelent cikkről — a nélkül, hogy annak jelenben ezafelől bá-besátkozzam — legkisebb tudomásom sincsen; s miután feltehetem, hogy K. K. jegy vagy tollhibából! vagy rosszakaratú számításból, illetőleg éretlen élelbuli iratott alá; elvárom a tisztelt szerkesztő ur méltányos eljárásától, hogy rövid, de igazságteljes megjegyzéssel igazolja állításom valódiságát. — Erzsébetváros, nov. 14. 1867.

Könczei Károly. *)

Mi újság túl a Királyhágon?

— Ő Felsége a császár e hó 11-én tartott szemléti udvari palotájában azon tiszték és közlegények felett, kik előtte az újonnan tervezett öltözetekben s fegyverzetben jelenének meg. A zászár-egyenruhájára nézve végleg még nem történt megállapodás, a dzsidások pedig nem felelt meg a várakozásnak, a gyalogok sötét kék bloust, vörös nadrágot, tollforgóval ellátott fűveget viseltek. A tüzérek és szekerészek hasonlóan vannak felszerelve: t. i. barna bloust, vörös nadrágot, s oly fűveget viseltek, mint a gyalogok, csak hogy lőszörből készült tarajjal. A szekerészt fűszerezésében történt változások jelentéktelenek. A vadászok sötét szürke, csukaszínű bloust és kisdud lőszörtarajjal ellátott kalapot nyertek. A dragonyosok részére vörös hajtokával ellátott zöld kabát, vörös nadrág, magas czizmák és forgóval díszített csákók rendelkeztek. A lovascsapatok pedig szintén szürke nadrágot, kék bloust, és oly fűveget kaptak, mint a

*) A kérdéses cikk valódsággal nem a Könczei Károly ur tollából folyt. Szerk.

gyalogok. Azt mondják, hogy a fűvegek a fejet, mivel igen nehezek, szerfelett nyomják. Egyébiránt úgy lehet, hogy ezen ideiglenes felszerelési tervben még sok fog változás alá jönni.

— Éneklő gépek. A jánjuk Fehérvári Antal igazgató ur figyelmébe a következő s színházunkra nézve fontos hűst. Egy éneklő gép batteria van Chicagóban, ebben a nagy amerikai városban, melyről oly sokat írnak. Egy amerikai lap így ír erről: „Ha nem csalódunk, a németek voltak az első, kik dalárdákat alakítottak, és száz meg száz torok foglalkozik most majd minden városban azzal, hogy a dolgozóra való kezét hangjegyek forgatására szorítsa. Ezek a dalárdák mulattatni szokták az embereket, s ők magok esznek, isznak és énekelnek. Mi megmutathatjuk ezeknek a dalárdáknak, hogy az ő teendőiket gépekkel is elvégezzük, a nélkül, hogy e gépek oly tömördek sőt fogyasztótanának. Chicagónak is van dalárdája, még pedig olyan, melynek nem hisszük, hogy párja volna. Mr. Foostensnak sikerült egy dalárdát alakítani — gépekből. Körülbelül 50 éneklő gép van összecsatolva, s gyönyörű harmóniával éneklők a legdivatosabb dallamokat. A gépek egy óriás szekrényben vannak elhelyezve, mely akkora, mint egy vasúti vagon, s hat kerekkel görödhető. Hatos fogat egész kényelmesen szállíthatja. Kitérő találmány, mely Mr. Foostens nevét meg fogja örökíteni. Tisztelgéseknél, szerenádoknál, hangversenyekben, sőt templomokban is megbecsülhetetlen szolgálatot tesz. Hangzása oly erőteljes, hogy 80—100 emberi torokkal bátran versenyez. Egy éneklő orchester ez, példányszerű öszhangzattal egybeállítva minden-nemű hangból. Az éneklő gépek gőzerő által jó mozgásba, s tizenhét dallamot énekel. Hangja erőteljes férfi karénekekhez hasonlít. Mr. Foostens-tól a város 10,000 dollárért vette meg, s a tisztelgések-nél s ünnepélyeknél mindig használni fogja. Zene-kar mellett imponatnak lehet mondani működését. A város a gépet illő díj mellett házi mulatságokra, szerenádokra is hajlandó átengedni.” Ime, ilyen a chicagói dalárda.

— Görgei Árpád, mint értesülünk, közlelbi Pesten léte alkalmával azt a kívánságát fejezte ki egykori honvédbajtársak előtt, hogy haditörvény-szék hívassék össze és ítéljen tettei fölött.

A honvédelmi miniszterium felhívta a törvényhatóságokat, hogy a közszék területén katonai hadgyakorlatok által okozott károk felvételénél mindenkor igénybe vegyék a katonai kincstár képviselőjének közbenjárását, ellenkező esetben igényeik egyszerűen visszaszantistannak.

— A „Liberté” Miksa császár levelét közli, melyet az orosz császár előtt, Japánhoz küldött, melyben az orosz császár azt a kívánságát fejezte ki, hogy a honvédelmi miniszterium felhívta a törvényhatóságokat, hogy a közszék területén katonai hadgyakorlatok által okozott károk felvételénél mindenkor igénybe vegyék a katonai kincstár képviselőjének közbenjárását, ellenkező esetben igényeik egyszerűen visszaszantistannak.

— Hajutánzás növényből. Californiában egy növényt fedeztek fel, melyet ott soaproot-nak neveznek, s szálaí ügyes kezelés mellett az ember-hajtól meg nem különböztethető. A párisi fodrászok feszülten várják az első Havrebe jelzett küldeményt azon országból, mely oly szerencsés volt a világot tömegesen elláthatni aranynyul, buzával, s most hajjal is; a haj azon előnyével bír a természetes felett, hogy nem fog megütődést szülni, ha netalán a levesbe esik egy szála.

POLITIKAI SZEMLE.

Grammont herczeg Bécsben, s Franciaország többi követi az illető udvaroknál átadták kormányuk nevében a meghívást a conferentiában részvételre. A conferentia helységét, mint már említve volt, Róma van ajánlva; a meghívó tartalmazza a „A. A. Z.” párisi levelezője következő nyilatkozatát: „A jelen esetben nem lehet szó oly diplomata-conciliumról, mely egyházi és vallási kérdések eldöntésével foglalkoznék, hanem igen is szó van az európai rend és nyugalom elődázhatlan követelményéről. 1858 és 59-ben ugyanezen követelménnyel lépett fel Franciaország Ausztria ellenében, kimutatván, hogy az osztrák uralkodás Olaszországban örökös fenyegeti a békét; ugyanily színben tünteti fel ma Franciaország saját olaszországi helyzetét, melyből azonban nagyon szeretne kibontakozni. Az Olasz és Franciaország közt esetleg kithető háború okvetlenül európai baborút vonna maga után; amde a háborúk megmarad mindaddig, míg Olaszország ragaszkodni fog a „Róma — főváros!” jelszóhoz, mindaddig,

míg Olaszország fenyegetni fog, és melyet Franciaország védelme oda aldozatul.

Az illető udvarok, melyekhez me-tetett, még nem nyilatkoztak, s a konferentiáról e tekintetben még semmi bizony tudhatunk, mert a lapok nyilatkozatai csak személyes combinációkon alapulnak. M. mellett is, ha a mutakozó jelek egészen nem csatnak, aligba tévedünk, midőn kimondjuk, hogy a conferentia sikeréhez nagyon kevés reményünk van. A conferentia létrejötte természetesen Franciaország-nak áll leginkább érdekében, mert ez esetben a vállaira nehezedő felelősséget, melyet most egyedül kénytelen hordani, Európa vállaira rakhatná át. Már pedig nem nagy politikai előrelátással is biztosan meg lehet jósolni, hogy az európai nagyhatalmak legtöbbje — nevezetesen Porosz, Orosz és Angolország: tehát a nem kath. nagyhatalmak — cseppkedvet sem fognak magokban érezni oly teher elvállalására, melylyel a felelősségen kívül igen sok kellemetlenség, a zavarok örökös és kiapadhatlan forrása lenne egybekapcsolva, elvállalni ily felelősséget csak azért, hogy Franciaországot ki-mentsék kellemetlen helyzetéből.

Orosz és Angolország semmi körülmények közt sem fogják a pápa világi hatalmát garantirozni; Poroszország az „Indep.” szerint azon feltételhez kötötte volna a conferentiában való részvételhez, ha a pápa szintén kívánni fogja annak létrejöttét s hozandó határozatainak előre aláveti magát, mely utóbbi feltétel már magában is képes meghusítani az egész conferentia-tervet, minthogy a vaticán tanácsa soha önszántából bele nem fog egyezni a pápa világi hatalmának megszüntetésébe.

A hangulat Olaszországban a lehető legrosszabb, az ingerülttség egyaránt nagy a francziák és Victor Emánuel ellen. A polgári foglalkozás francziákat már több helyen insultáltak; így a Bologna és Turinban működő francia színtársulatok kénytelenek voltak megszüntetni előadásait; egyletek alakultak, melyek tagjai kötelezik magukat a francziák botlajaiban semmit sem vásárolni; az ily botlok czimereit a nép több ízben összetörte; a passiv ellentállást, adómegtagadást kezdik általánosn gyakorolni, s így a válság, melyet az interventio után megszüntnek hittek, még csak ezután kezdődik igazában.

Római tudósításokból kitétnék, hogy a francziák a mentanai csatában nem két, hanem 90 halottat veszítettek, azonban a csatáért a garibaldisták elvonulása után folytonosan és szigorúan őriztették, hogy senki se tudhassa meg veszteségeik számát. Ugyanezen tudósításokból az is kitétnék, hogy a 4000 pápai katonát a garibaldisták Mentánánál nem csak visszanyomták, hanem teljesen zavarba hozták, s Polhes tábornok ekkor 5000 francziával sietett a pápaiak támogatására s a csata folyama alatt még a 3000 emberrel Tivoli ellen küldött, Dumont tábornokhoz is parancsolt menesztett, hogy azonnal térjen vissza, hogy szükség esetén csapatai kéznél legyenek. Ez újabb versíjök, ha ugyan hitelesek, csak megerősítik a garibaldisták fűtözték azon nyilatkozatát, hogy az önkéntesek általán derekasan harcoltak.

A francia törvényhozó testület fűlészaka f. hó 18-án fog megnyitni. Hír szerint minjárt az ülésben a római kérdést illetőleg, két rendbeli interpelláció fog a kormányhoz intézteni; az egyik a clericalis, a másik a liberalis párt részéről; azt is beszélik, hogy ez esetben Thiers a pápa világi hatalma mellett fog beszédet tartani.

A párisi miniszter változásokra vonatkozólag a „Köln. Ztg.” következő tudósításokat kapott. Lavalette helyébe Pinard lép, ki ez előtt Douai-ban general procurator volt, később mint állam-tanácsos, a kormány javaslatait védeni segített a törvényhozótestület előtt. Pinard clericalis, és meleg védője a pápa világi hatalmának. A mi Magné-t illeti, ki a pénzügyi tárczát veszi át, ennek neve egyértelmű egy új kölcsönnel. Magne nem ismer más eszközt arra nézve, hogy a francia hivatalos körök napoként magasbba hágó követeléseinek eleget tehessen. Az új kölcsön egyébként kikerülhetlen is, mert a hadügyminiszterium tulkiadásai hat hónap óta jelentékeny összegre szaporodtak, s ezenkívül fedezni kell azon 150 milliót is, mibe a luxemburgi kérdés került. Lavalette visszalépésének oka nem csupán a római kérdés volt, hanem az is, hogy szónok nem lévén soha sem jelent meg a kamarákban. Pinard nem rosszul beszél, és ezért választották őt, hogy a sajtó-és egyesületi-törvények fölötti vita alkalmával a kormány állapontját védje. Ezenkívül szükség van arra is, hogy Roubert helyettesítse, ki még folyvást gyengélkedik, s a jövő állászat alatt magát kimélni kénytelen.

Nyiltposta

Torbozlóra Bereczky Sándor urnak. Lapunk mai számához mellékel választ csak félannyi példányban kaptuk, mint a mennyire szükségünk volt.

Több reclamátóra minden előzetőnket biztosíthatjuk, hogy kiadó hivatalunk a legpontosabban küldi szét a lapokat. Kérünk minden posta hivatalt, ne vonja el előfizetőinket a lapokat. Szívesen küldünk tiszteletpéldányt, csak a rendes előfizetők kapják pontosan.

A „Magyar Polgár” értesítője

a gazdaság, ipar és kereskedelem terén.

Piaczi körút.

Kolozsvár, nov. 14-én 1867. Mai vásárunk közepes eredményt mutatott. Az összesből 1900 mérő gabona adatott, csaknem a múlt esztendőki áron, sőt némely tételeknél folyvásti emelkedés mutatkozik. A középárak következőleg alakultak: tisztabúza 460, elegybúza 360, rozs 300, zab 150, törökbuza 210, pityóka 80, borsó és paszuly 480, lencse 540 kr., osztrák mérőnként.

Kerti vetemény közepes mennyiségben volt képviselve. Az árak a fogyasztáshoz képest ingadoznak, kivétel nincs. Káposzta 10 frt., zeller nagyvágával 1 frt. 20 kr., murek (sárga répa) 40 kr., cékla 60 kr. stb.; marhabús fontja 16 kr., disznóhús 20 kr., egy font kolbász 30 kr., disznózsír kupája 110 kr., libazsír 140 kr., szalonna fontja 40, régi 48 kr., háj 56, ó 60 kr. oszt. ért. Időjárásunk langyos.

(D.) **Torda,** november 16-án 1867. Ha az orvos a betegség okát tudja, akkor könnyen talál ellene orvosságot is. Így vagyunk mindennel. Ha a baj okát nem tudjuk, nem lehetünk képesek elgondolni azt, hogy mi az oka annak, hogy a búza ára emelkedik és a törökbuza ára száll? Keressük tehát a szűk termés okát, hogy tanuljunk basználó esetekből a jövőre. Azt mondják ugyan, hogy „elmúlt esőnek nem kell köpenyeg.” Azonban a tapasztalásból jó lesz okulnunk, s tanulnunk a magunk kárán.

Azt hittük, hogy szalmas gabonának leszünk bővébe és törökbuzaunk lesz kevés, mindent csak feletermést reméltek gazdáink a törökbuzaból, s most látjuk, hogy éppen ellenkezőleg történt. Lett törökbuzaunk reményünkön felül, és a búzából féltermésünk. Az az oka annak, hogy piacunkra tömeges szállítványok eladás végett búzából nem jönnek. Így a mai betivásárunkon is a törökbuza volt a gazdák nagyobb mennyiséggel megjelenve, s több gazdát hallottunk felszólítani: „jobb lett volna októberben eladni törökbuzaunkat, akkor

jobban fizették.” Idegen vevők nem voltak, csak helybeli gabonakereskedők és fogyasztásra történő vásárlások.

Ma sem volt szép tisztabúza, a másodrendűnek kisvágja fizetődött 1 frt. 36—40 kron, elegybúza 1 frt. 10—15 kron, rozs 95 kron, ó törökbuza 75—80 kron, új törökbuza 64—68 kron, zab 55—56 kron, árpa 50 kron, alakor 45 kron, lenmag 2—2 frt. 10 kron, borsó 1 frt. 30 kron, paszuly 1 frt. 50 kron o. é.

Baromvásárunkban eladott összesen 79 db., egy pár közepes ökör 162 frt., szép eziméres ökör nem volt. 1 db. jó bornyas tehén 65 frt., egy db. gyengébb bornyas tehén 56 frt., 1 db. jó meddő tehén 78 frt., gyenge meddő tehén 40 frt., 1 db. két éves tinó 33 frt., 1 pár 4 éves tülök 150 frt., 1 kupa hájzsír 1 frt. 30 kr., marhabús fontja 14 kr., sertéshús 24 kr. o. é.

KIVONAT

(az „Erdélyi hivatalos Értesítő”-ből.)

1) Küküllőmegye törvényszéke közölni teszi, hogy Szentpálean Moiszának széküti fekvőségei f. évi nov. 28-án, mint 2-ik árverési határnapon becsáron alól is el fognak adni.

2) Felsőfehérmegye törvényszéke tudatja, hogy a Józsa László ellen elrendelt és idei nov. 28-ára kitűzött árverést felfüggesztette.

3) Az erd. kir. pénzügyigazgatóság részéről, a dohány-áruda javaknak:

1. a nagy-váradai pályaudvartól a kolozsvári kir. dohány-áruda raktáráig;

2. a kolozsvári dohány-gyárból a maros-portusi, kolozsvári, n.-szebeni, brassói és m.-vásárhelyi hazai dohány-áruda raktárakba, s a körülmények szerint a kolozsvári dohányáruda raktárból a maros-portusi, n.-szebeni, brassói és maros-vásárhelyi dohányáruda raktárakba és onnan vissza tengelyeni szállítás biztosítása végett az 1868-ik évre ezen irásbeli ajánlat utáni pályázat nyitattik.

Az állomások, melyekről és viszont a bova vissza kellend szállítani a dohány-anyagot, azoknak osztrák mértéke szerinti távolsága, a megállított távolsági idő és végre a bántapénz, melylyel a leteendő biztosítéki összegnek egyezni kell, jelen hirdmény toldalékában láthatók.

Az irásbeli ajánlat egy 50 krajczáros bélyeggel ellátott iven állítandó ki, s a következő felírással kell hogy ellátva legyen:

„Ajánlat a dohánytőzsdé javak tengelyen szállításának átvételére, — vonatkozással az erdélyi nagy-szebeni m. k. pénzügy-igazgatóságnak 1867. év október hó 15-ről 13697/372. szám alatt közzétett hirdetményére.”

A pályázatok benyújtásának határideje idei november utolsó napjának déli 12 órája tüzetett ki.

Meghaltak Kolozsvárt.

Oktober havában.

29-én Lebóvits Simon 8 éves gyermek, vizkórban. Hagen Johanna 1 1/3 éves gyermek, torokgyíkban. 30-án Horváth Józka 3 hónapos csecsemő,

Nyíltér. *)

Mintán Jenei József ur hozzámtézett nyílt választat M.-Vásárhelyt és vidékén szétesztotta, s azt némi változtatással a „M. P.”-ban is kibocsátotta; a nyílt választat tett feleletemet, a „M. P.” mellett én is szükségesnek tartom szétküldeni minden változtatás nélkül.

Torbozoló, nov. 18. 1867.

Bereczki Sándor.

Azon egyéneket, kiket ismert szolid pénz-sorsjáték érdekel, figyelmeztetjük a Steindecker és Comp. hirdetésére Hamburgban. Ezen házát folytonosan a szerencse körveszi; a és legnagyobb és legkisebb nyereményeket a legpontosab-

*) E rovat alatt megjelenő cikkért a szerkesztőség semmi felelősséget nem vállal el. Szerk.

rágban. Butyka Borbára 2 hetős csecsemő, rángban. Kis Józka 2 hetős csecsemő, rángban. Kába Mari 4 éves gyermek, tűz általi égésből eredett seblázban. Sztojka Leo 8 éves gyermek, sorvasztólázban.

Bécsi börze.

November 15-én.

	frt. kr.
5% Metalliques 100 frt.	56.80.
5% Nemzeti kölcsön 100 frt.	66.30.
Bankrészevény	688.—.
Hitelintézeti részvény 200 frt.	184.—.
London 100 frt. 23 1/4 kr.	124.60.
1860 ki kölcsön	83.—.
1864 ki kölcsön	76.60.
Eszterházy részvény	106.—.
Pálffy részvényjegy	22.50.
Ezüst	121.—.
Cs. kir. arany	5.83.
Magyarországi urb. köt.	72.15.
Erdélyi urb. köt.	64.75.

T. és felelős szerkesztő K. PAPP MIKLOS.

ban küldi szét a legtávolabbi vidékekre is, és minden igyekezetét arra fordítja, hogy a megrendelőnek gyorsan, jutányosan és pontosan szolgáljon.

A zenekedvelőknek. Közlebből Bernben tett utazásunk alatt volt alkalmunk láthatni és csodálhatni I. H. Heller urnak egyszerű zene-láda- és zenegép-raktárát.

A gyáros üzlete — ki a maga nemében legkifünőbb darabokat állít elő — igen nagy, s a legtávolabbi földrészekre is kiterjed. Ezentárgyak előállításánál tekintettel van a gyár a művelt világ minden zenészi és művészi mozzanataira, s az ily Heller-féle zeneművek egy salonban egy családnál sem hiányozhatnak. Különösen karácsoni ajándékoknak igen alkalmasak.

Helybeli iparosoknak feleárbán.

H I R D E T É S E K.

Nagyobb hirdetéseknel kedvezmények.

100,000 taller ezüstben,
mint legfőbb nyeremény.

Csak 2 o. é. frt. egy eredeti állam-rész-sorsjegyet, a magas állam-kormány által engedélyezett és biztosított

Legújabb nagy jutalék-sorshuzásra,

mi december 12-dikén és 13-dikán 1867 történik. Az egész alapítke 5 hónap alatt — közben nyeremény-huzásokkal — visszafizetődik.

Ezen alkalommal csak nyeremények huzatnak.

18,100 nyerőszám közül főnyeremények lesznek: 100,000, 60,000, 40,000, 20,000, 10,000, 8000, 6000, 5000, 4000, 3000, 2500, 2000, 1500 és százöttször 1000 taller, stb.

A magas igazgatósági előjáróság nekünk nagy mennyiségű ilyen eredeti állam-sorsjegyet adván át, mi mindenkinek eredeti állam-sorsjegyet adunk kezébe, (nem igérvényt.) A nyeremények kifizetésére nézve az állam a legjobb biztosítékot nyújtja, és mi azt mindenható a legpontosabban szétküldjük.

Osztrák bankjegyekkel tett megrendelések a legnagyobb vigyázattal azonnal teljesítettek, az előforduló tervezeteket mellékeljük és minden tudakozódást ingyen elintézzük. A megtérült huzás után minden résztvevőnek ingyen megküldjük a hivatalos sorozatot, s a nyereményeket pontosan kézbe szolgáltatjuk. Kérjük azért ez ügyben hozzánk folyamodni.

S. Steindecker és Comp.,
bank- és váltó-üzlete Hamburgban.

(108) 10/11 (1—3)

Zenegépeket

4—48 darabban, melyek közt dísművek harangjátékkal, dob- és harangjátékkal, énekhangokkal, mandolinával, expresszióval stb.

Zeneszelenczék

2—12 darabban, továbbá necessaireket, szivar- állványokat, svájci bázaeszközt, fénykép-albumokat, írószereket, szivartárczákat, dohány- és gyufa-szelenczék, tánczoló bábokat, dolgozó asztalkákat, mind zenével, továbbá székeket, melyek ha ráül az ember zenélnék, ajánl Heller J. H. Bern-ben. Franco.

Ezen művek, kedves hangokkal minden kedélyt felvidítván, nem kelte hogy egy szalonból s egyetlen beteg-ágy mellől is hiányozzanak; — térsz darabok nagy raktára. Javítások eivállaltatnak. Önjátszó villanyos zongorák darabja 10,000 frank.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt.

előfizethetni:

Hörváth Mihály huszonöt év MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETÉBŐL

(1823-tól 1848-ig.)

2-dik átdolgozott kiadására,

mely legközelebb meg fog jelenni.

Előfizethetni az egész munkára 8 frt 50 krral.

Könnyebb megszerzés végett, füzeteként is megrendelhető — összesen 10 füzet — 1 forintjával.

Ujonan nyitott ruha-raktár!

WEIL D. Pestről,

bátorkodik a n. é. t. cz. közönséggel tudatni, hogy ő itt helyt, középütea 542 sz. a. Folly-házban

ruhátárt nyitott.

Bizva szerzett tapasztalásaimban, valamint szintén a bel- és külföld leghíresebb s legnagyobb gyáraival szerzett közlekedésben, mindég főtörékvésem leend a legválogatottabb

férfi ruhákat

minden évszakra mindig készen tartani, s a megrendeléseket legizletesebben teljesíteni.

Szintugy semmi sem lesz elfeledve, mi az üzlet birneve s a látogatók megelégedése kiérdemeltetésére sztkészes.

Ócska öltönyök becseréltetnek.

(84) 9—10

Kolozsvárt, september hó 1867.

Felhívás

2—3

a kolozsvári takarékpénztár alakító közgyűlésére.

A magyar kir. ministerium folyó évi július 2-ről kelt előleges engedélye alapján a kolozsvári takarékpénztár részvényeire az előjegyzés megtörténvén, az alakulásra megkivántató ezer részvény alá van írva, az előleges engedély tárgysorozathoz képest közgyűlés tartása van napirenden, melynek tárgya: az alapszabályok végleges megállítása.

A közgyűlés 1. évi dec. 5-én d. u. 3 órakor fog megtartani Kolozsvár városa közgyűlési termében, melyre minden részvényes ezennel meghívatik.

Hogy a t. cz. részvényes urak a gyűlésben részt vehessenek, felhívattak, hogy az aláírásuk nyert előjegyzési nyugtáikat f. hó 30-ig az alapszabályszerű ideiglenes nyugtákkal kicseréljék, s arra a gyűlésbeni részvételre szükséges igazoló jegyeiket a gyűlés előtti napig kivenni sziveskedjenek. — Kolozsvárt, november 12-én 1867.

A kolozsvári takarékpénztár elnöksége.

Korbuly Gergely, id. alelnök.

Kőváry László, id. titkár.

Melléklet: Bereczky Sándor válasza Jenei József nyílt válaszára.

(70)

17—24

Czecz János és társa férfi és női divatáruk raktára

(Kolozsvárt, Folly-ház belközép-utoza.)

NŐI ÉS FÉRFI DIVATKERESKEDEÉSÜNKET

legközelebből a bécsi, párisi s több külföldi gyárakból úgy ellátunk mindennemű női és férfi legújabb, s ez idényig piacunkon nem ismert valódi és finom kelmékkel, hogy a t. cz. közönségnek a legnagyobb választékban bocsáthatjuk rendelkezésére.

A legújabb szövétű, s színvegyületű női ruhakelmék

ősz és teli kész felöltők,

chawlok és bednínok, fejdíszek, magyar és francia szabások szerint. Béli öltönyök, melyre annyi- val inkább felhívjuk t. cz. választóink figyelmét, mert ezek teljes felszereléssel vannak kiállítva, s összeállításuk e miatt nagyon könnyen eszközölhető. Mindenféle szalagok, csipkék, cipő és kesztyűk, továbbá

a legújabb divatu ruha-diszletek

a legelső gyárakból. Nagy választékban kaphatók minden színben a legkedveltebb férfi felöltő és nadrágművek, melyeket kívánatra a legjobb szabással készítettünk el. Női és férfi Plaidek, valódi rumburgi, hollandi kreas és bekschhari vásznak, fehér és színes asztaluemlék,

Menyaszsonyi készletek

és e czélra szükséges cikkek, egész garnitúr butorok, s ezekhez való butorszövetek minden fajban, ugymint színes karton, szőr, cachemir, selyem stb. Paplanok, őz- és lőszőr madrázok, gyapjú pokróczok és szőnyegek, garnitúr kész butorok megrendelhetők minden neműben.

Mintán vásárlásainkál legfőképpen arra törekszünk, hogy a jó izléssel legyen párosulva mindenben, bizton hisszük, hogy a t. cz. közönség eddigi törekvéseinket is méltányolva, jövőre is megfizeteli intézetünket becses látogatása és megrendeléseivel.

A vidéki t. cz. közönség megrendeléseit postai uton gyorsan és pontosan teljesítjük.

Teljes tisztelettel

CZECZ ÉS TÁRSA.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda bettivel (Bel-Farkasutza 74 sz.)